GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadworney *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: Assessor *Raabski.*

№ 87. — W Środę dnia 31. Października 1827.

Wiadomości kraiowe.

Z Poznania, dnia 29. Października.

Nie W. Jastrzębski (iak w przeszłym numerze gazety wyrażono), któremu choroba stanęła na przeszkodzie, lecz W. Chrościński, ma udział w tuteyszych obradach seymowych, iako Deputowany od mnieyszych miast Powiatów Gnieźnieńskiego i Inowrocławskiego.

Z Berlina, dnia 27. Października.

N. Król raczył Hrabiemu Hermannowi zu Stolberg-Wernigerode dać order Joannitów.

Przybył tu z Drezna Hrabia d'Alambra z orszakiem swoim.

Wiadomości zagraniczne.

Rossya.

Z Petersburga, dnia 16. Października.

Onegday odprawił się obrządek chrztu Jego Cesarzewiczoskiéy Mości nowonarodzonego W. Xiążęcia Konstantego Mikołaiewicza w dworskim kościele pałacu zimowego. Działa twierdzy ogłosiły stolicy to szczęśliwe wydarzenie. Świetne oświecenie miasta trwało aż po północy.

Dnia 1. b. m. oglądał Cesarz w przystani kronstadzkiéy przybyłą w powrocie flottę pod dowództwem Admirała Seniäwina, szalupę Krotki, która odbyła podróż na około ziemi i dwie przybyłe z Archangelu fregaty, i rozkazem dziennym z dnia 3. b. m. raczył tak Admirałowi, iako i innym dowódzcom, oświadczyć ukontentowanie swoie z powodu dobrego porządku, czystości i pięknego utrzymania, które się wszędzie spostrzegać daie.

Ukazem, wydanym przez Senat rządzący d. 5. z m., potwierdzonem zostało nowe urządzenie Ministerstwa morskiego i takowemu zalecono wypełnienie wszystkich w owym ukazie zawartych punktów. To iednakże nowe urządzenie w pierwszych dwoch latach ma iedynie służyć na probę.

N. Cesarz raczył przeznaczyć 200,000 rubli na wystawienie nowego Gimnazyum w Dorpacie, które na przyszłe lato rozpoczną, i może ten instytut d. 15. Września 1829. już w nowym budynku obchodzić będzie uroczystość swéy 25letniéy trwałości, a przynaymniéy w rok poźniéy uroczystość pierwszego założenia Gimnazyum dorpackiego przez Krola Gustawa Adolfa w roku 1630. Słychać, iż exystuiący dotąd uniwersytet w Abo przeniesionym być ma wkrótce do Helsingfors, gdzie naywyższa władza rządu finlandzkiego ma swoią rezydencyą.

Jego Ces. Mość wydał pod dniem 19. Września (1. Październ.) następuiący ukaz do Jego Cesarz. Mci W. Xięcia Michała Pawłowicza: „Cesarz ś. p. Alexander I. troskliwy zawsze o uwiecznienie pamiątki czynów i wytrwałości woysk rossyiskich, miał w ostatnich dniach swego życia zamiar zgodnie z myślą powziętą w r. 1814. przez petersburską szlachtę, wystawić na uczczenie korpusu gwardyi kamienną bramę tryumfalną, podobną do téy, która tymczasowo wystawioną była podług planu budowniczego Guareni. Maiąc sobie za świętą powinność wykonanie zamiaru mego ukochanego brata, radbym w rocznicę bitwy pod Kulmem, t. i. dnia 17. (29.) b. m., założyć węgielny kamień tego dla całéy Rossyi nieoszacowanego pomnika; i w tym celu pod prezydencyą Waszéy Cesarzewicz. Mci mianuię komitet do wystawienia bramy tryumfalnéy dla korpusu gwardyi. Generał ś. p. Ouwarow zapisał w dowód swoiéy szczeréy wdzięczności ku podwładnym swoim w korpusie gwardyi 400,000 rubli na wystawienie stosownego pomnika na iéy cześć; przyczém oświadczył życzenie swoie, aby bliższe oznaczenie tego pomnika zależało od woli ś. p. Cesarza Alexandra I., który też wspomnioną summę na niniéyszą bramę tryumfalną przeznaczył. Z tego przeto powodu wspomnione 400,000 rubli na rozpoczęcie oddaiąc do rozrządzenia komitetu, polecam Waszéy Cesarzewicz. Mci dokładnie rzecz tę urządzić, iżby rzeczona summa komitetu doszła. Członkami komitetu mianuię: tuteyszego generalnego Gubernatora obwodowego Generał - Adjutanta Goleniszczewa Kutuzow, petersburskiego Marszałka szlacheckiego taynego Radcę Nelidowa i taynego Radzcę Olenina, członka Rady państwa. Procz tego maią zasiadać w tym komitecie: Szef sztabu korpusu gwardyi Generał - Adjutant Neidhardt II. i Gen. Major Balabin z korpusu żandarmów, ktorym także zmarły Generał Ouwarow wypełnienie swoiéy ostatniéy woli względem tego przedmiotu polecił; daléy inżynier Gen. Major Truffon I., architekt Radzca stanu Stassow i naczelnik miasta Petersburga Kussow. W końcu poruczam Waszéy Cesarzewiczow. Mości zalecić, aby niezwłocznie przystąpiono do potrzebnych przygotowań do założenia węgielnego kamienia bramy tryumfalnéy, i aby wezwano wszystkich woyskowych korpusu gwardyi do tego pomnika, którzy należeli do bitwy kulmskiéy dnia 17. i 18. Sierpnia, iakoteż i tych, ktorzy w wyprawach r. 1812, 1813 i 1814 służyli i mieli zaszczyt pod osobistém dowodztwem ś. p. Cesarza Alexandra I. i Jego Cesarzewicz. Mości W. Xięcia Konstantego Pawłowicza okryć się chwałą.“

T u r c y a.

Z Zante donoszą pod dniem 30. Września, co następuie: „Od dnia 14. m. b. zaczęto przestrzegać na Archipelagu przyięte od greckiéy Kommissyi rządowéy zawieszenie broni. Rzeczona Kommissya doniosła o niém w odezwie wszystkim Grekom, napominaiąc ich, ażeby go ściśle dopełniali. Zarazem wydała do zastępcow mocarstw pośredniczących następuiącą notę: Grecka Rzeczpospolita. Mości Panowie! Podpisani, w imieniu Rady siedmiu członkow, maiącéy sobie przez dekret Nro. 16. trzeciego soboru narodowego w Trözen powierzonem wszystko, co się tyczy traktowania między Portą a Grekami, maią zaszczyt dać następuiącą odpowiedź na oświadczenie, któreście nam Panowie przez naszych delegowanych Kommissarzów uczynić raczyli. Uznaiemy z wdzięcznością w imieniu całéy Grecyi życzliwe rozporządzenie

trzech wielkich mocarstw i przyimuiemy proponowane zawieszenie broni. Postanowienie to greckiego narodu zostało iuż przed kilku dniami z strony Rządu ogłoszoném przez odezwę, któréy mamy zaszczyt przesłać Panom dołączony exemplarz autentyczny i poświadczoną kopią. Wydano w trzech exemplarzach w Aegina, dnia 25. Sierpnia 1827. Podp. Mikołay Beni, Prezydent ciała prawodawczego. G. Glaraki, Sekretarz Stanu spraw zagranicznych. — Do Jaśnie Wielmożnych: Sir E. Codrington, Wice-Admirała i naczelnego dowódzcy siły morskiéy N. Krola W. Brytannii; Pana de Rigny, Kontr-Admirała i naczelnego dowódzcy siły morskiéy N. Króla chrześciańskiego; Pana Timoni, delegowanego Kommissarza Posła N. Cesarza rossyiskiego przy wysokiéy Porcie."

Wiadomości z Grecyi.
(Z Dostrz. Austr.)

Nadeszły dnia 16. m. b. do Liworna list pewnego Oficera z angielskiego admiralskiego okrętu Azya z Nawarynu dnia 27. Września zawiera następuiące niezawodne wiadomości o tamecznych wypadkach: „Dnia 24. Września znaydował się Admirał Codrington w przystani przed Nawarynem, z daleko mnieyszemi co do liczby siłami zbroynemi, od sił flotty turecko-egiptskiéy, która, przeszło sto żagli mocna, wysadziwszy na ląd swe woyska, wybierała się właśnie wybić znowu na morze przy powiewnym wiatrze, i płynąć ku Hydrze. Admirał angielski znaydował się dnia 25. przez cały dzień w przykréy alternacie, albo puścić na morze flottę turecką bez wystrzału, lub chcąc temu zapobiedz, stoczyć z nią potyczkę; czuł on bowiem, iż nie iest dosyć mocnym, ażeby iéy mógł samą swoią obecnością imponować. Gdy zaś dnia 25. wieczorem francuzki Admirał de Rigny połączył swoie siły zbroyne z eskadrą angielską, wypłynęli pomienieni Admirałowie dnia 26. zrana z zostaiącą pod ich rozkazami zobopolną marynarką do portu Nawaryńskiego i żądali posłuchania u Ibrahima Baszy, które niebawnie otrzymali. Ibrahim Basza przyiął obu Admirałów pod namiotem na wieździe do Nawarynu. Po zwyczaynych grzeczności wynurzeniach i wypiciu kawy, zaczęła się rozmowa o interesie. Admirał Codrington udzielił Baszy urzędowney wiadomości o rozkazach, ktore odebrał, dodaiąc, że iako żołnierz, niema prawa wdawać się w rozumowania względem nich, lecz że iest iego powinnością, dopełnić ich co do litery. Ibrahim odpowiedział, że i on iest tylko żołnierzem pod rozkazami W. Sułtana i winien ścisłe posłuszeństwo danym mu instrukcyom. Potém zaproponował Admirał Codrington dwudziestodniowe zawieszenie broni, ażeby Ibrahim miał czas, wystarać się o nowe instrukcye z Konstantynopola. Propozycya ta nareszcie, po długiéy i burzliwéy rozprawie, została przez Ibrahima Baszę przyiętą, pod tym atoli warunkiem, ażeby Admirał Codrington zobowiązał się, zawiadomić o téy umowie Lorda Cochrane i zniewolić go do zawieszenia wszelkich z swéy strony kroków nieprzyiacielskich."

Wspomniona w zaprzeszłéy gazecie prośba (Αναφορὰ) piąciu Kapitanów prowincyi Trikala, Janina, Akarnania, Lepanto i Negroponte do Patryarchy konstantynopolitańskiego iest następuiąca:

„My niżéy podpisani Kapitanowie piąciu obwodow, Trikala i t. d. rzucamy się do nóg W. Świątobliwości, całuiemy z pokorą Twe ręce i przedstawiamy nayuniżeniéy: Chociaż nasz czcigodny rząd chwytał się zawsze stosownych środków, aby ten kray od napaści rabusiów bronić, i w tym celu mianował oficerów w stopniu Kommendantów cieśnin; to iednak nie uszły uwagi iego trudności utrzymania bezpieczeństwa na mieyscach niedostępnych i lasami otoczonych i wyniszczenia band rozboyniczych bez pomocy kraiowców znaiących ich kryiówki, z których czasami wychodzą dla rabowania i mordowania po drogach: i dla tego postanowił rząd ottomański, szanuiąc odwieczny zwyczay, mianować dla bezpieczeństwa kraiu we wszystkich tych obwodach Kapitanów greckich z zaleceniem czuwania nad bespieczeństwem publicznem; wczém mieli im dopomagać współwiercy, których liczba stosowaną być miała do potrzeb i rozległości każdego obwodu. Ci Kapitanowie, których godność dziedziczna była w familiach, ciągle wiernie pełnili swoie powinności, gdy

oto P. Bóg w r. 1821. dla ukarania nas za liczne grzechy nasze dopuścił na nas, iż zaraza rewolucyi, która się rozszerzyła była pomiędzy niektóremi narodami chrześciańskiemi, do nas się dostała; dotknęła nas niespodzianie, iak zatruta strzała, i tak dalece omamiła umysły nasze, żeśmy w zaślepieniu naszém odważyli się przestąpić obręby stanu naszego iako wierni poddani, i okazać się niewdzięcznymi buntownikami względem wspólnego naszego dobroczyńcy, naszego nayłaskawszego Monarchy, a razem upornymi przestępcami rozporządzeń i zbawiennych napomnień Waszéy Świątobliwości. Ledwie iednakże rok był upłynął, gdyśmy z żalem wrócili do dawnego sposobu myślenia: wprzod atoli będąc wzywani, abyśmy się uciekli do łaski dostoynego Manarchy naszego i przyięli ofiarowaną co 5 lub 6 miesięcy przez wodzów ottomańskich amnestyą w imieniu Porty, lecz nie mieliśmy téy ufności do ich przyrzeczeń, na którą zasługiwali. Tym sposobem pozbawiliśmy się sami tego przebaczenia, któreby nas było na nowo umieściło w liczbie wiernych poddanych J. C. Mci, co od dawnego czasu iedyném było naszém życzeniem. Ale od czasu iak Seraskier Basza Mehmed Reszyd, W. Rządzca Rumelii, Janinny, Delfinu i Wallony, mianowany został naczelnym dowódzcą woysk ottomańskich przeciwko powstańcom; poznaliśmy w istocie iego łagodność ku zwyciężonym; dotrzymanie przyrzeczeń czynionych, szybkie i świetne zwycięztwa odnoszone w Grecyi, i większe nad wszystko, wspaniałomyślne obeyście się, którego doznawali ci, co po zdobyciu zamku ateńskiego ottomańskiemu berłu się poddali, zniewoliły nas wszystkich, na nowo wyznać się poddanymi Porty. Wysokie przymioty, któremi wspomniony Seraskier celuie, będąc naygodnieyszym i naywiernieyszym sługą wielkiego Sułtana, a razem iego naysławnieyszym wodzem, odięły nam wszelką obawę, tak, żeśmy się udali do iego obozu pod Tebami i na kolanach błagali o przebaczenie za dawnieysze nasze postępowanie; które nam Seraskier ze zwykłą łaskawością użyczyć raczył. Radość nasza z tego powodu była niewypowiedziana; podziękowawszy Naywyższemu za to szczęście i zasławszy do niego gorące modły za długie życie i powodzenie naszego dostoynego Monarchy, nie mogliśmy lepiéy okazać naszych uczuć wdzięczności naszemu godnemu Namiestnikowi, Seraskiernwi, iak przyrzekaiąc mu na przyszłość niezłomną wierność i posłuszeństwo iego rozkazom. Od tego czasu nieodstąpiliśmy od wierności, którąśmy zaprzysięgli, i mamy powód spodziewać się, że tym sposobem odzyskamy nasze dawne szczęście i spokoyność. Pomimo tego iednak, nayświętszy oycze, dręczą nas zgryzoty sumienia, które nam bezustannie wyrzuca, żeśmy zgwałcili powinności nasze względem kościoła, i tak dalece spokoyności nas pozbawia, iż życie nasze mało miałoby ceny w oczach naszych, gdybyśmy téy drogiéy a dla nas koniecznéy pociechy pozbawieni być mieli. Rozkazy i napomnienia, które nam dawał kościół święty, aby nas przywieśdź do powinności naszéy, i przekleństwo, ktorém zagrażał upartym, długo bezskutecznemi były dla nas; głusi na głos iego w zaślepieniu naszém, gardziliśmy każdém wezwaniem do poddania się i odważyliśmy się odrzucać iego zbawienne rady. Teraz, gdy szał rewolucyiny zupełnie w nas wygasł, i kiedyśmy z głębokim żalem uznali, iak występnymi bylismy względem kościoła, rzucamy się do nog Waszéy Świątobliwości, i w téy, łzami zlanéy prośbie błagamy o łaskę przebaczenia; o przyięcie nas znowu na łono kościoła i przypuszczenie, iako czuły oyciec, do uczestnictwa błogosławieństw, które dzieciom swoim rozdaiesz. Błagamy Waszéy Świątobliwości, byś pismem patryarchalném wszelką pamięć przeszłych błędów zatrzeć raczył, abyśmy, poiednawszy się z świętym kościołem, naszą wspólną matką i dobrodzieyką, szczęścia naszego doznawać mogli. Oby Naywyższa Opatrzność dni Waszéy Świątobliwości przedłużać i obfitością wszelkiego dobrego powodzenia obsypywać raczyła!"

Następuią podpisy Kapitanów wspomnionych wyżéy pięciu prowincyy.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 17. Października.

Jego Królewiczoska Mość Infant Don Michał powrócił tu wczoray z Eisenstadt, a iutro

wyiedzie do Hollitsch. Słychać, iż ku końcowi tego m. odiedzie przez Londyn do Lizbony. Także Jego Krolewiczoska Mość Xiążę Gustaw szwedzki powrócił z Eisenstadt i poiedzie w końcu t. m. do Czech.

Niderlandy.

Z Bruxelli, dnia 18. Października.

Oto iest mowa, ktorą Krol zagaił posiedzenie walnych Stanów: Przezacni Panowie! Mam znowu przyiemność, zagaiaiąc to posiedzenie, oznaymić Panom, iż nasze zagraniczne stósunki ze wszystkiémi mocarstwami przez wzaiemną i życzliwą przyiaźn w pożądanym sposobie utrzymane zostały. — Starania moie dążyły zawsze do przedsiębrania środków zdolnych wspierać pomyślność i interes Moich poddanych. Nadzieia, którą Panom wynurzyłem w przeszłym roku, iż wkrótce zawartą będzie umowa z stolicą papiezką względem stósunków religiynych kościoła rzymsko katolickiego, została spełnioną. Obustronne układy w téy mierze nosiły na sobie zobopolnie znamie rzetelnego pragnienia, aby ten ważny proiekt przywieść do skutku ku wzaiemnemu ukontentowaniu; iakoż szczęśliwie zostały ukończone przez podpisaną w Rzymie i zatwierdzoną iuż konwencyą, która Przezacnym Panom udzieloną będzie. Zastrzeżenie, pod którém ogłoszenie bulli, którą Papież przy téy okoliczności wydał, wraz z wykładem téy konwencyi, przezemnie dozwolonėm zostało, iest rękoymią, iakiéy ustawy kraiu wymagały. — Zawarty z ziednoczonemi państwami Mexyku traktat handlu i żeglugi zabezpieczy banderze niderlandzkiéy w portach mexykańskich korzyści, iakie służą narodowi, który sobie ma nayłagodnieysze warunki przyznane. Skoro zatwierdzenia zostaną wymienione, traktat ten będzie Panom przełożony. — Przeszkody, ktore dotąd były na zawadzie żegludze niderlandzkiéy w wprowadzaniu innych iak własnych płodów do portów szwedzkich, zostały przez rozporządzenie Króla Jmci Szweckiego i Norwegskiego tymczasowo usunięte. Wzaiemny traktat, którego proiekt iuż iest ukończony, wkrótce Panom przełożę. — Handel nasz wzmaga się w ogólności; żegluga nasza znaczne zrobiła postępy; rolnictwo coraz się bardziéy podnosi, a kopalnie nasze dzielnie są popierane. Fabryki nasze wzrastaią ciągle i ubiegaią się odważnie i wytrwale z swoimi współzawodnikami na targowicach Europy i innych części świata. Zaprowadzono do nich niektóre gałęzie przemysłu, któremi się dawniéy w tém państwie nietrudniono. Odbyt płodów pracowistości ludu naszego naybardziéy będzie wtenczas zapewniony, gdy kupiec i fabrykant podaiąc sobie nawzaiem ręce, iednoczyć będą swe środki ku wspieraniu własnego interessu a razem i ogólnéy pomyślności. Rozmaite części rybołostwa narodowego z odmiennėm szczęściem są wykonywane. Choroba, która pod koniec roku zeszłego z niezwyczayną natarczywością w niektórych naszych prowincyach panowała, została pomocą stosownych środków, dzięki niech będą dobrotliwéy opatrzności! po większéy części zmnieyszoną. Obmyślone są sposoby do oddalenia przyczyn, które rozszerzanie téy zarazy ułatwiały. — Wszędzie są silnie popierane dzieła do udoskonalenia i pomnożenia użytecznych związków lądowych i wodnych, i daią coraz bardziéy poznać swóy pomyślny wpływ na rozwinięcie wszystkich źródeł pomyślności narodowéy. Urządzenie publicznéy edukacyi odpowiada wciąż celowi i iest od czasu do czasu w miarę potrzeby naukowéy rozprzestrzeniane. — Kwitnienie pięknych kunsztów wspierane iest wszelkiemi środkami. — Zaburzenia na wyspie Java bardziéy zaspokaiaiącą przybrały postać; naczelnik powstańców opuszczony został od niektórych swoich stronnikow. Posłany tam iest Generalny Kommissarz, dla zaprowadzenia prostéy i mniéy kosztownéy administracyi. — Rozmaite gałęzie dochodów państwa odpowiedziały w bieżącym roku w ogólności oczekiwaniom. Proiekt dokładnieyszego i stósownieyszego rozkładu podatków gruntowych, który był na przeszłém posiedzeniu roztrząsany, został gruntowniéy zgłębiony. Słuszność mówi za ulgą dla tych prowincyy, które zbyt wielki ciężar dźwigaią. Loterye, iak doświadczenie uczy, bywaią powodem do obłąkania, i maią szkodliwy wpływ na moralność mieszkańców; na początku przyszłego roku ma się zaradzić temu złemu za pomocą stósownych środków i t. d.“

Pan de Thiennes de Lombize mianowany iest na czas ninieyszego posiedzenia Prezydentem pierwszéy Izby głownych Stanów.

W ł o c h y.

Podług doniesień z Palermo przybyła tam ia dniu 22. Września eskadra rossyiska wyruszyła znowu z tego portu dnia 26. tegoż m.

Z Neapolu, dnia 30. Września. Wczoray zarzucił tu kotwicę kutter rossyiski. Należy on do eskadry rossyiskiéy pod rozkazami Admirała Heiden, i przywiózł iéy płatnika, który tu ma summy podnieść.

F r a n c y a.

Z P a r y ż a, dnia 20. Października.

Dnia 16. m. b. odprawiło się w kaplicy zamkowéy żałobne nabożeństwo za duszę Królowéy Maryi Antoanetty, na którém się znaydował Król i Ich Królewicz. MM.

Generał Hrabia Fernig, szwagier Hrabiego Guilleminot, Posła naszego przy Porcie, który tu niedawno przyiechał gońcem z Konstantynopola, miał dnia 15. m. b. oddzielne posłuchanie u Króla, a potém u Delfina. Hrabia Capodistrias miał posłuchanie u Króla w towarzystwie Ministra spraw zagranicznych.

Dnia 14. z południa przybył tu Xiążę San-Carlos, Poseł hiszpański przy tuteyszym dworze. Wczoray podał Królowi swe listy wierzytelne. Tegoż dnia mieli prywatne posłuchanie u Króla: Generał Donnadieu; nasz Sprawuiący interessa w Algierze, Kawaler Deval, i Hrabia St. Priest, tuteyszy Poseł przy dworze madryckim.

Hrabia Capodistrias miał kilkakrotnie rozmowy z niektóremi osobami dyplomatycznemi.

W mieysce zmarłego Margrabiego Béthisy mianowany został Baron Glandèves, Par Francyi, Gubernatorem zamku tuilleryiskiego.

Rada Departamentowa wyższych Pireneiów wniosła do rządu o to, ażeby część wyrokowanych przeciw lichwiarzom kar pieniężnych wpływała do kass ubogich, domów sierot i szpitalów.

Pan Mousinat, Radzca sądowy i Kawaler, niegdyś członek zgromadzenia konstytucyinego, umarł w swoiéy posadzie wieyskiéy pod Tuluzą, przeżywszy lat 84.

Xiądz Józef Contrafatto, rodem z Pizzy w Sycylii, za popełniony gwałt, został d. 16. m. b. od tuteyszego Sądu przysięgłych osądzony na karę galerową do śmierci. Wniosł on o kassacyą zapadłego przeciw niemu wyroku.

Przeznaczony Generałowi Foy pomnik wzniesiony już iest na wzgórku, powyżéy iego grobu. Ma wysokości 40 stop. Cztery kolumny, oparte na podstawie, unoszą baldachim, pod którym stać będzie posąg Generała. Kilka kroków od tego pomnika iest grób Stanisława Girardin. — Koszta pogrzebu wynoszą tu: 6téy klassy 16 Franków; 5téy klassy 100; 4téy 250; 3ciéy 700; 2giéy 1500; pierwszéy 4282 Franków (1175 Talar.), któremi objęte są 2317 Fr. za przyozdobienie kościoła i 600 Fr. za obrządki religiyne.

Pan Edw. Walther du Lys (d'Arc), młody literat, znany z niektórych pism o ludach wschodnich kraiów, wykonał w tych dniach przysięgę w skutku krolewskiego patentu, przez który uznany iest potomkiem Piotra du Lys (d'Arc), brata d z i e w i c y a u r e l i a ń s k i é y. Herb iego składa się z 2ch lilii i pionowo stoiącéy uwieńczonéy szpady.

Angielski Minister, Pan Herries, przybył dnia 15. m. b. do Lugdunu.

Chleb tu o 11 1/2 pC. zdrożał. Za czterofuntowy bochenek, który kosztował w ostatnich 14stu dniach 13 sous (5 2/3 śr. gr.), trzeba teraz płacić 14 1/2 sous (6 1/3 śr. gr.) Poczęści żniwo nie było tak obfite, iak miano nadzieię; poczęści młyny w czasie niskiego stanu wody mleć niemogły. Nadto włościanie zwykli w czasie sieyby nieprzedawać tyle zboża, co innemi czasy.

Dnia 10. m. b. żołnierz francuzki od byłego 19go połku iazdy, który roku 1813. dostał się do niewoli w Rossyi, powrócił do swoich do Lugdunu. Żył on w Syberyi iako posługacz, i przez długi czas niemiał żadnéy wiadomości o wypadkach w Europie. Prócz tego późne wystaranie się przez władze o potrzebne dla niego papiery, było przyczyną przewłoki iego podróży. Powrócił on z kilku kollegami, z których ośmiu, z Saxonii i Bawaryi, odłączyło się od niego w Berlinie. Według iego powieści, żyie ieszcze wielu francuzkich żołnierzy w Rossyi.

W południowéy Francyi wezbrane rzeki znaczne w wielu mieyscach zrządziły spustoszenia. Przedmieście Lugdunu stoi poczęści pod wodą. Poczta z Valence do Lugdunu, na drogę, którą w 12stu godzinach odbywa, potrzebowała dni 3. W Vienne zawaliło się kilka domow, i niektórzy ludzie życia pozbawieni zostali. Mianowicie Rodan pod Avignon niezmiernie iest szeroki; pełno na téy rzece drzuzg, drzew, szczątków i t. p. Od lat 26 rzeka ta niedoszła takiéy wysokości. W Garderousse zawaliło się 30 domów. Od dnia 12. m. b. znowu rzeka ta opada.

W okolicy Commercy, w Departamencie Mozy wściekły wilk strasźliwego narobił spustoszenia. Pominąwszy, iż wiele młodych koni na paszy porozdzierał i w trzodach szkody narobił wiele, uszkodził także i ludzi a kilku zażarł. Między tymi iest matka sześciorga dzieci i iéy ośmnastoletnia córka i ieszcze dwóch oyców familii. — Naysroźéy obszedł się z młodą szesnastoletnią piękną panienką, Julią Marchal, ozdobą i rozkoszą całéy okolicy; zwierz ten roziuszony zdarł iéy łapą skórę z czoła przez całą twarz i prócz tego w różnych mieyscach ią pokąsał. Wątpią, aby została przy życiu; a ieżeli zostanie, to zamiast miléy młodéy dziewicy, będzie straszydłem odrazę w patrzących wzbudzaiącém. Wiele się namordowano, nim ubito tę straszliwą bestyą, która w ostatecznéy ieszcze walce wielu pokaleczyła ludzi, i możeby wszystkich była pokonała, albo uciekła żywa, gdyby przypadek nie byłsprowadził młodego człowieka, który iéy z pistoletu raz śmiertelny zadał.

Podług wiadomości okrętowych z Marsylii, Król hiszpański przybył dnia 8. m. b. z szczupłym orszakiem do Barcelony.

Listy z Baionny dnia 13. zawieraią następuiące hiszpańskie wiadomości: „Wszystkie z rozmaitych Prowincyy Hiszpanii w ostatnich dniach nadeszłe doniesienia, zaspokaiaiącéy są treści. Szczęśliwe skutki obecności Krola rozszerzaią się na wszystkie strony. — Siedmiu przywodzców z okolicy Guipuscoa aresztowano i do Tolozy zawieziono. Spełnienie zapadłych przeciwko nim wyroków zostało wstrzymaném, w nadziei przywiedzenia ich do wyznania. — Od Wittoryi aż do granicy stoi ieszcze wszystko pod bronią. Lecz goścince są bezpieczne, a podróżni niedoznaią żadnéy napaści. Wszystko obiecuie, iż powstanie nie będzie miało żadnych dalszych skutków; mieszkańcy prowincyy baskiyskich mało zawsze mieli skłonności do popierania onegoż. Ale też Gubernator dzielnie się brał, i iemu należy się wdzięczność, iż rokosz nierozszerzył się daléy; użył bowiem nayzręcznieyszych środków do postawienia siły zbroynéy na nodze.“

Donoszą z Bajonny, iż Agraviadosy poddaią się Krolowi w coraz większéy liczbie. To szczęśliwe wydarzenie dzwonami wszędzie ogłaszaią.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 9. Października.

Poczynione są wszelkie przygotowania do odiazdu Królowéy.

Do dnia dzisieyszego poddali się następuiący rokoszanie: Augustyn Salval w Villabella (pod Rrafim) z 25 ludźmi; Ed. Alvajar z 38 ludźmi; Porucznik Nadal z 60 ludźmi (między tymi iest 6 zbiegów od woyska liniowego); Połkownik Belbey w Cervera; Dyakon Vila; 2. Kapitanów, 2. Poruczników, 6 Adjutantów placu i 2. zbiegów.

Deputacye z Tortosa, Terrasa, Reus, Valls, Dosaignas, Momblanch, Rindoms i Pallarejo przypuszczone były w Tarragonie do pocałowania ręki królewskiéy.

Z Tarragony, dnia 7. Października.

Zgromadzaią się hurmem powstańcy dla pozyskania amnestyi. Na wielkiéy równinie, zwanéy polem Tarragony, niewidać iuż żadnych zbroynych zgrai. Przybywa także wielu wyższych Oficerów, między którymi Gubernator Villafranca z całym swoim sztabem, składaiąc rozkazy, podług których mieli działać. Oyciec Carris, z przydomkiem Oyca Pugnał, franciszkan i osławiony podiazdnik, został aresztowanym. — Królewskie woysko nadciąga szybkim pochodem, zmierzaiąc ku Manresa. Dziś stanie tu 1500 ludzi gwardyi królewskiéy. — Król bierze się bardzo ostrożnie; pokłada on wciąż zupełne swoie zaufanie w Margrabim Campo Sagrado.

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 3. Października.

Gazeta powiada, iż wiadomość o bliskim powrocie Infanta Don Michała z wielką radością została przyiętą.

W dzień S. Michała udało się wiele szlachty i t. d. do Queluz, lecz Królowa, niebędąc w dobrém zdrowiu, nikomu nie dozwoliła przystępu.

Przeszło 250 Hiszpanów, którzy byli pouciekali z zakładów Cascaës, Lizbony i Setuval, połapano i do więzienia zaprowadzono.

Przez bryg Alfons, który tu przybył z Bahii po 46 dniowéy żegludze, dowiaduiemy się, iż okręt liniowy, Don Piotr I., wypłynął z Bahii z 700 ludźmi, którzy się przez Santa Catharina z woyskiem brazyliyskiém w Rio Grande złączyć maią. Augustynianie w Villaviçosa (Alemtejo) ofiarowali się uzbroić celem utrzymania spokoyności. Pochwalił ich rząd zato, lecz zalecił im, ażeby przez poiednawcze i skromne zachowanie się dawali innym dobry przykład, ile że to iest naylepsza usługa, którą duchowni kraiowi swemu wyświadczać mogą.

W dzisieyszéy gazecie donosi angielski głowny Kommissaryat, iż iutro zawartym zostanie kontrakt na dostawę potrzeb woysku na 6 miesięcy, rachuiąc od dnia 21. m. b.

Syn Hrabiego Torre-Mayorazgo, maiący lat 26, emigrant hiszpański, odebrał sobie życie, z przyczyny, iak powiadaią, nieszczęśliwéy miłości.

Anglia.

Z Londynu, dnia 17. Października.

Xiążę Wellington miał w sobotę przed południem długie posłuchanie u Krola Jmci w Windsor, zkąd w południe powrócił do Londynu.

Posłowie Rossyiski i Portugalski naradzali się w sobotę z Panem Dudley Ministrem spraw zagranicznych.

Gorliwy opiekun nauk i założyciel uniwersytetu w Korfu, znany zaszczytnie, Hrabia Guildford, syn sławnego Lorda North, późniéy Hrabiego Guildford, rozstał się z światem; tytuły iego przechodzą na Pana Franciszka North, syna zmarłego Biskupa obwodu Worceter.

Od dnia 1. Stycznia do końca Czerwca r. b. wprowadzono następuiące ilości obcego zboża do Londynu: 27,907 kwarterów bobu, 565,894 kwarterów owsa, 10,048 kwar. grochu, 7,071 kwar. żyta i 130 kwar. pszenicy. Od dnia 1. Lipca do końca Września był następuiący dowóz zboża do Londynu: 91,306 kwarterów ięczmienia, 35,065 kwar. bobu, 417,279 kwar. owsa, 6,424 kwar. grochu, 2,023 kwar. żyta, 194,089 kwar. pszenicy.

Dnia 11. m. b. odbyło się w Chester roczne posiedzenie Whigów pod przewodnictwem Pana Ralph Leicester. Hrabia Grosvenor i niektórzy inny Whigowie wynurzyli przy téy sposobności życzenie, ażeby w przyszł. roku, ieżeli to znowu nastąpi, zgromadził się klub pod inném nazwiskiem, a nie „klubu Whigów“ gdyż nazwisko Whig za nadto bardzo stronnictwem trąci.

W tuteyszéy radzie mieyskiéy pracuią teraz nad planem polepszenia policyi mieyskiéy.

Jedna z wychodzących w Wasyngtonie gazet zawiera z powodu śmierci Pana Canning artykuł, w którym stara się dowieśdź, iż ten statysta zawsze się okazywał nieprzyiacielem Ziednoczonych Stanów i że poczęści z iego winy pochodziła ostatnia woyna między Północną Ameryką a Anglią.

Przybyły tu okręt z Wschodniéy Indyi przywiózł wiadomość o wybuchnieniu powstania w Benkulen (posiadłości niderlandzkiéy na wyspie Sumatra.)

Rozmaite Wiadomości.

Dnia 20. m. b. przybyła do Frankfortu n. M wracaiąca z Anglii Królowa Wirtembergska.

Dnia 8. m. b. umarł w Arnsberg w Westfalii, Hrabia Flemming, Król. Pruski Szambelan, nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister przy król. Neapolitańskim dworze, przeżywszy lat 43.

(*Dodatek.*)

Dodatek do gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego Nru 87.

(Z dnia 31. Października 1827.)

OBWIESZCZENIE.

Ponieważ zakazane prawem przekupowanie i skupowanie produktów, które do miasta tuteyszego przez obcych wprowadzane zostawaią, za obwodem targowiska przez przekupniarzy i handlerzy tak się wkradło, iż żaden prawie mieszkaniec potrzeb swoich wprost od przyieżdżaiących z produktami na targ zakupywać nie może, przeto następuiący §. naywyższéy ustawy z dnia 20. Listopada 1810. znayduiącéy się w Dzienniku urzędowém z roku 1816. Nr. 2. na stronicy 25téy dla przestrogi publiczności ninieyszém się przypomina.

§.

„W dniach targowych, skupowanie i i przedawanie w bramach i przed bramami, na ulicach i po austeryach, zgoła gdziekolwiek bądź po za obwodem targowiska, iest zabronione, i to ieżeli obiekt niedochodzi wartości 5 talarów, pod karą konfiskaty; ieżeli zaś wyższą ma wartość, naówczas Władza policyina wedle uznania swego stanowi karę 5 do 100 talarów. Kupuiący i przedaiący wspólnie są odpowiedzialnymi za tę karę; tak iednak iż od iednego z tychże, w całości może być ściągnioną z zostawieniem regressu względem połowy do drugiego,“

z tém ostrzeżeniem, że Policyi czynnéy nayściśleysze baczenie na zachowanie teyże ustawy i pilnowanie na każde przestępstwo, polecone zostało i wszelkie wykroczenia przeciwko teyże ustawy bezwzględnie przepisaną w téy mierze karą obłożone zostaną.

Poznań, dnia 18. Października 1827.

N a d b u r m i s t r z.

PATENT SUBHASTACYINY.

Należące do massy likwidacyinéy Felicyana Zołtowskiego, w Powiecie Bukowskim położone dobra

a) Cieśle na	13,959	Tal.	1 srbr. gr.	8 fen.
b) Zborowo	22,973	—	22 —	6 —
ogółem	36,932	Tal.	24 srbr. gr.	2 fen.

sądownie otaxowane, na wniosek Kuratora massy téyże, drogą potrzebnéy subhastacyi naywięcéy daiącemu sprzedane być maią.

Termina licytacyine

n a d z i e ń 30. S t y c z n i a,
n a d z i e ń 29. K w i e t n i a,
n a d z i e ń 30. L i p c a 1828.

zrana o godzinie 9téy, z których ostatni iest zawity, przed Referendaryuszem Sądu Ziemiańskiego Mioduszewskim, w izbie instrukcyinéy Sądu naszego, wyznaczone zostały.

Ochotę kupna i do posiadania zdolnych, wzywamy, aby na terminach tych, osobiście lub przez prawnie dozwolonych pełnomocników się stawili i licyta swe podali, poczem naywięcéy daiący, ieżeli prawna iakowa nie zaydzie przeszkoda, przysądzenia spodziewać się może.

Licytuiący, nim do licytacyi przypuszczony być może, Tal. 1500 kaucyi deputowanemu złożyć powinien.

Warunki w Registraturze przeyrzane być mogą.

Poznań dnia 24. Września 1827.

Królewsko - Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Na wniosek Ur. Symforyana Węgierskiego, dziedzica dóbr Węgier, Węgierzczyzny, kapitał Złt. pol. 2000 w księdze hypoteczněy dóbr tychże dla Teofili Węgierskiéy zapisany, wymazany być ma, do czego wystawienie kwitu i zezwolenie z strony Sukcessorów wspomnionéy wierzycielki po nastąpionéy poprzednio legitymacyi sukcessyonalnéy iest potrzebne.

Podług zeznania Extrahenta Ur. Węgierskiego, Teofila Węgierska w roku 1797. w klasztorze Ołoboku, iako zakonnica zmarła, tylko brata Witalego Węgierskiego i siostrę imienia niewiadomego, byłą zamężną Bratkowską, iako Sukcessorów pozostawiła.

Taż Bratkowska także iuż umrzeć i sześcioro dzieci pozostawić miała, o których tyle tylko wiadomo, iż syn ieden poszedł na Xiędza i córka iedna za pewnego Popiela, druga zaś za iakiegoś Chełmickiego poszła.

Przy takowéy niewiadomości imion i mieyscu pobytu Sukcessorów Bratkowskich, uwiadomia się tychże ninieyszém o zeyściu Teofili Węgierskiéy, tudzież o ilości pozostałego, na Węgrach zapisanego kapitału Złt. pol. 2000, również, iż tymże w osobie Ur. Panten, kommissarza sprawiedliwości, kuratora, końcem do-

pilnowania praw im służących, przydaliśmy. Oraz zapozywamy Sukcessorów tychże ninieyszém, aby w terminie na

dzień 7. Sierpnia 1828.

przed Deputowanym Ur. Scholtz wyznaczonym, się stawili i prawa sukcessyonalne im służące, przez wierzytelne attesta kościelne wykazali i względem przyięcia spadku się deklarowali, w razie niestawienia się, zaś oczekiwali, iż wypośrodkować się maiąca część ich spadkowa, aż do poszukiwać się maiącego uznania ich za zmarłych, do depozytu sądowego wziętą zostanie.

Krotoszyn dnia 4. Października 1827.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

W wśi Sadowicach w powiecie Odalanowkim do obwodu tuteyszego Sądu należącéy, zmarły Possessor Mateusz Buiakiewicz swoim w dniu 25. Lipca r. b. publikowanym testamentem następuiące legata, iako to:

a) dzieciom niegdy swéy siostry Petronelli zamężem byłéy Szymanowskiéy
- 1) Annie Szymanowskiéy zamężnéy Żołądkiewiczowéy 4000 Złt.
- 2) Joannie Szymanowskiey Pannie również 4000 —

b) dzieciom swego starszego brata Jana Buiakiewicza, a mianowicie:
- 1) Konstancyi Buiakiewiczownie 2000 —
- 2) Franciszce z Buiakiewiczów, zamężnéy Rożańskiéy, również 2000 —

zapisał.

Gdy zaś pobyt tych Legataryuszów niemożem wyśledzić, przeto im tę ostateczną dyspozycyą, stósownie do przepisu §. 231. Tit. 12. Części 1. Powszechnego Prawa Kraiowego, publicznie dla ich wiadomości ninieyszém podaiemy.

Krotoszyn dnia 8. Października 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

IGNACY SCHOENFELD,

optyk z Bawaryi,

poleca się Prześwietnéy Publiczności okularami z szkła wynalazku Flinda i Kronena, iak iuż o tém doniósł w niemieckiéy gazecie z dnia 27. m. b. Uprasza o zaszczycanie go pokupem; mieszka w oberzy Miasto Warszawa na ulicy Wrocławskiéy w pokoiu pod Nrem 9.

JPan Ignacy Schoenfeld z Anspach pokazał mi robione przez siebie lorynetki, okulary i drobnowidze, które po dokładném wypróbowaniu, uznałem być bardzo użytecznemi, zaświadczam to na żądanie zgodnie z prawdą.

Poznań dnia 25. Października 1827.

Dr. Gumpert,
król. Radzca Regencyiny i Medycynalny.

Dr. Freter,
król. Radzca Medycynalny i Fizyk miasta, Dyrektor instytutu położniczego.

Świeże hollenderskie ostrygi otrzymał handel Karóla Scholtz, w rynku Nr. 46.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 26. Października 1827.	Papierami	Gotowizną
	po	*po*
Obligi długu państwa . .	$90\frac{1}{17}$	$89\frac{11}{12}$
Obligi bankowe aż do włącznie lit. H.	—	98
Zachodnio-Pruskie listy zastawne A	$93\frac{1}{2}$	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne B.	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{1}{2}$
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	$98\frac{3}{8}$	98
Wschodnio-Pruskie . . .	$94\frac{5}{8}$	—
Szląskie	$104\frac{1}{2}$	104

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 29. Października 1827.

	Tal.	śgr.	fen.	*do*	Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	1	12	6	—	1	15	—
Żyto . . .	1	2	6	—	1	4	—
Jęczmień . .	—	29	—	—	1	—	—
Owies . . .	—	16	—	—	—	17	—
Taterka . .	1	2	6	—	1	4	—
Groch . . .	—	—	—	—	—	—	—
Ziemiaki . .	—	12	—	—	—	14	—
Masła garniec	1	27	6	—	2	—	—
Siana cetnar à 110 ff. . .	—	20	—	—	—	21	—
Słomy kopa à 1200 ff . .	3	15	—	—	3	17	6